

శ్రీకృష్ణావతార గాథలు — విశిష్టత

డాక్టర్ కె. అరుణ బాయి టిన్సిపాల్(FAC), & అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ ఆఫ్ తెలుగు, ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, న్యూ శేరిలింగంపల్లి, రంగారెడ్డి జిల్లా, హైదరాబాద్

శ్రీమద్భాగవతము వేదాంతసారము, ఇందు అనుష్ఠాన వేదాంతము కూడ మిళితమైయున్నది. వేదాంతము వృక్షమైతే భాగవతము దాని యొక్క మధుర ఫలము. ప్రస్థానత్రయము (ఉపనిషత్తలు, బ్రహ్మసూత్రాలు, భగవద్గీత) నందుండే సారము ఈ గ్రంథములో పొందుపరచబడినప్పటికీ, భక్తి, ట్రేమ, తత్వాల ద్వారా సగుణోపాసన చేయడానికి వీలుగా, జన సామాన్యానికి సులభగ్రాహ్య మయ్యేటట్లు రచింపబడినది. శ్రీమద్భాగవతము పురాణాలకు శిరోభూషణము వంటిది. భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్యాలు తగు పాళ్లలో మిగితమైన అమృతమిది.సామాన్య భక్తి పరాభక్తిగా పక్వమైనప్పుడు జ్ఞానాంకుర మవుతుంది. సగుణ రూపములో భగవానుని టైమించడం ద్వారా సర్వ సృష్టినీ టైమించిన వాడైన భక్తుడు జ్ఞానియౌతాడు. భగవదృక్తిని చవిచూచిన భక్తుడు ఇంక దేనియందూ ఆసక్తి చూపలేడు. అతనిలో భక్తి వృద్ధి చెందుతున్న కొద్దీ, విషయానురక్తి, కార్యాసక్తి, క్షీణిస్తూ వైరాగ్యము పెరుగుతుంటుంది. భక్తుడు జ్ఞానమయుదౌతాడు.

'కృష్ణస్తు భగవాన్ స్వయం' అనే మూల సూత్రముమీద, శ్రీమద్భాగవత రచన జరిగినది. శ్రీకృష్ణ చరిత్రను ప్రధానముగా తీసుకొని, సృష్టి ఆది నుండి శ్రీకృష్ణావతారము వరకు సంభవించిన, భగవానుని పూర్వ – అవతారగాథలు కూడా సూక్ష్మముగా వివరింపబడినవి. అవ్యక్త పరమాత్మ, వ్యక్త స్వరూపుడై విశ్వవిరాట్ పురుషునిగా నవతరించి, బ్రహ్మదేవుని ఉద్భవింపజేసి, కొనసాగించిన సృష్టికమము, అంతరిక్షద్యులో కాది చతుర్దశ భువన నిర్మాణము, సప్త సముద్ర వర్ష విభజన, దేవ మానవ దానవ జంతు పశు పక్షి వృక్షాదులైన జీవ జాతుల సృష్టి, మనువులు, రాజులు, వారి వంశాలు విస్తరించడం, దుష్టశిక్షణ, శిష్ట రక్షణాది కార్యాలను నిర్వహించడానికి, భగవానుడు ధరించిన అవతార విశేషాలూ భగవానుని అనుగ్రహానికి పాతులైన సాధు సజ్జన భక్తుల గాథలూ, భాగవతములో చెప్పబడినవి.

శ్రీవిష్ణు గాథా శవణముచే పరీక్షిత్త, కీర్తనచే వ్యాసపుత్రుడైన శుకుడు, స్మరణచే ప్రహ్లాదుడు, పాదసేవచే లక్ష్మీదేవి, పూజలచే పృథు చక్రవర్తి, అభివందనముచే అక్రూరుడు, దాస్యముచే హనుమంతుడు, సఖ్యముచే అర్జునుడు, సర్వస్వమూ ఆత్మ సమర్పణ చేసి బలిచక్రవర్తి, ఈ నవవిధ భక్తులచే కృతార్థులైనారు. శ్రీకృష్ణభక్తి ఇంత గొప్పది. ఈ భాగవతత్త్వాన్ని బ్రహ్మ నారదునికి చెప్పాడు. నారదుడు వ్యాస మహర్షికి చెప్పాడు. వ్యాసుడు దానిని గ్రంథముగ రచించి, శుకునకు చెప్పాడు. శుకమహర్షి శాపగ్రస్తుడైన పాండవ పౌతుడు (అభిమన్యుపుతుడు) అయిన పరీక్షిత్తునకు సంపూర్ణ భాగవతాన్ని ఏడు దినాల్లో చెప్పగా పరీక్షిత్తు జనన మరణ సంసార వలయం నుండి ముక్తుడైనాడు. ఆదిశేషుడు ఈ భాగవతాన్ని పాతాళ లోకములో వ్యాపింపజేశాడు. దీనిని, బృహస్పతి స్వర్గలోకములోనూ, పరాశరుడు భూలోకములోనూ, సనక సనందాదులు

స్వర్గాతీతలో కాల్లో నూ వ్యాపింప చేశారు.

ఓ వేదమూర్తీ ! నీవు వేదములను నాలుగు విభాగములుగా విభజించావు. ఎంతో విజ్ఞానము కలవాడవు. నీ ఈ విషాదానికి కారణము ఏమిటీ? అందుకు వ్యాసుడు ఇలా బదులు చెప్పాడు. 'నారద మహర్షీ! నేను వేదాలను

విభజించాను. జయము అనే పేరుతో మహాభారతాన్ని రచించాను. ఆధ్యాత్మ రామాయణం అనే గొప్ప గ్రంథాన్ని కూడా రచించాను. పద్దెనిమిది పురాణాలు ద్రాశాను. అయినా నాకు తృప్తి లేదు. మనసుకు శాంతి లేదు. అక్షర దాహం ఇంకా తీరలేదు.మహర్షీ! ఏమి చేస్తే నా మనసుకు తృప్తి కలుగుతుందో దేవ ఋషి,త్రిలో క సంచారి అయిన మీరే చెప్పాలి. నా జీవితం సార్ధకం అయ్యే మార్ధం ఏమిటి దేవ ఋషీ ?'

నారదుడు వ్యాసుని మాటలు విని చిరునవ్వు నవ్వాడు. నాయనా! నీవు చేసిన రచనలు అసాధారణమైనవి. వేదాలను విభజించదానికి ఎంతో విజ్ఞానం కావాలి. భారతాన్ని రచించటానికి ఎంతో విజ్ఞత కావాలి. 'పురాణాలు చెప్పటానికి అపారమైన భక్తీ, తత్త్వ జ్ఞానం ఉందాలి. నీవు చేసిన సాహిత్య సేవ చాలా అద్భుతమైనది. కాని సామాన్యులకు అర్థమయ్యేలాగా మహాభాగవతాన్ని చెప్పిన నాడు నీ మనసులోని కొరత తీరుతుంది. పూర్తి మనశ్శాంతి కలుగుతుంది. ప్రజలకు భావితరాల వారికి మహాభాగవతం చదవటం, వినటం కళ్యాణదాయకం అవుతుంది. శుభమస్తు' అని వ్యాసునికి హితవు చెప్పి ఆశీర్వదించి నారదుడు వెళ్ళిపోయాడు. వ్యాస భగవానుడు మంచి ముహూర్తం చూసుకొని భాగవత రచన మొదలుపెట్టాడు. దానిని పూర్తి చేసిన తరువాత ముందుగా తన కుమారుడైన తన కుమారుడైన శుక మహర్షికి వినిపించాడు. ఆ తరువాత చాలా కాలానికి శుకుడు భాగవతాన్ని పరీక్షిత్తు మహారాజుకు ఒక వారం రోజులలో చెప్పాడు. దీనిని చెప్పిన వారు విన్నవారు తరించారు. మహా భాగవతం పన్నెండు భాగాలు. ఒక్కో భాగాన్ని స్కంధము అంటారు. ఈ సృష్టి ఎలా జరిగినది? కాలం ఎలా నడుస్తుంది? అనే విషయాలతో పాటు భగవంతుని దశావతారాలు సగర చరిత్ర, భగీరధుడి కథలు మొదటి తొమ్మిది స్కంధాలు వివరిస్తాయి. పదవ స్కంధము శ్రీకృష్ణుని అద్భుత లీలలు, కథలూ ఉంటాయి. మిగిలిన రెండు స్కంధాలలో యదువంశం అంతరించి పోవదం కలి ప్రవేశం లాంటి మరికొన్ని వివరాలు ఉంటాయి.

ఈ భాగవతంలో వ్యాసుడు రచించిన శ్లోకాలు పద్దెనిమిది వేలు. ఇది భక్తికి, ముక్తికి కేంద్రం అయి విరాజిల్లింది. ఎన్నో వేదాంత రహస్యాలు దీనిలో అందరికీ అర్థమయ్యేలా సులభంగా చెప్పాడు. ఎందరో భక్తుల కథలను వ్యాసుడు కమనీయంగా వర్ణించాడు. మొదటి స్కంధంలో శుక మహర్షి, పరీక్షిత్తు మహారాజుల సంభాషణ ఉంది. భగవంతుని సాక్షాత్మారానికి చక్కని భక్తి, వైరాగ్య, జ్ఞాన మార్గాలను వ్యాసుడు చెప్పాడు. రెండవ స్కంధంలో యోగం ఎలా వుంటుందో, స్వర్గం ఎలా దొరుకుతుందో బ్రహ్మ, నారదుల సంభాషణలో వర్ణించాడు. మూడవ స్కంధంలో ప్రళయం వచ్చినప్పుడు భగవంతుడు ఎలా ఉంటాడో, వరాహావతారం ఏమిటో జయవిజయులు, హిరణాక్ష –హిరణ్యకశ్యపుల కథలు, కపిల చరిత్ర వివరించాడు. నాల్గవ స్కంధములో ప్రజాపతులు, దక్షుడు, ధృవుడు, పృధువు మొదలైన వారి గురించి వ్రాశాడు. పంచమ స్కంధంలో ప్రకృతి, భూమి మీద విచిత్రాలు, ఆకాశ చక్రము, స్వర్గ నరకాలు వర్ణించాడు. ఆరవ స్కంధంలో ఉపాఖ్యానం ముఖ్యమైనది. ఏడవ స్కంధం ప్రహ్లాదుని కథ ఎనిమిదవ స్కంధం గజేంద్రమోక్షం నుంచి క్షీరసాగర మధనం వరకూ అన్నీ అద్భుత కథలే సాగాయి.

తొమ్మిదవ స్కంధంలో రాముడు, పరశురాముడు, రాజులలో సూర్య చంద్ర వంశాల వారి చరిత్రలు విపులీకరించాడు. దశమ స్కంధంలో దశమ స్కంధంలో లీలాకృష్ణని బాల క్రీడలు, రాసలీల, కంసుని చంపడం, లీలాకృష్ణని బాల క్రీడలు, రాసలీల, కంసుని చంపడం, కృష్ణని వివాహం వంటి దివ్యకథలు ఉన్నాయి. పదకొండవ స్కంధంలో యదువంశం అంతరించిపోవడం, ఉద్ధవుని కథ, శ్రీకృష్ణ నిర్యాణం ఉన్నాయి. పన్నెండవ స్కంధములో సృష్టి జరగడం ప్రళయంలో వినాశనం, త్రిపురాసురుడు మార్కండేయుడి కథ, సూర్యగోళం వివరాలు ఉన్నాయి. ఈ విధంగా భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్యాలతో నిండిన ఈ భాగవతం మామిడి చెట్టులా ఎంతో ముచ్చట గొలుపుతుంది. చవులూరిస్తుంది. ఈ భాగవతాన్ని వ్యాసభగవానుడు సంస్కృత భాషలో రచించాడు.

INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTIDISCIPLINARY EDUCATIONAL RESEARCH ISSN:2277-7881; IMPACT FACTOR:7.816(2021); IC VALUE:5.16; ISI VALUE:2.286 Peer Reviewed and UGC listed and Refereed Journal: VOLUME:10, ISSUE:7(1), July: 2021 Online Copy of Article Publication Available: www.ijmer.in Digital certificate of publication: http://ijmer.in/pdf/e-Certificate%200f%20Publication-IJMER.pdf Scopus Review ID: A2B96D3ACF3FEA2A Article Received: 4th July Publication Date:30th July 2021

DOI: http://ijmer.in.doi./2021/10.07.20.1.23.3

భగవంతుని ఏకాగ్ర చిత్తముతో ధ్యానించిన తప్పక అనుగ్రహిస్తాదని భక్తుల ప్రగాధ విశ్వాసం. మరి స్వామి అనుగ్రహం పొందడానికి ప్రధానంగా అతనిపై ఉంచవలసింది భక్తి, నమ్మకం, విశ్వాసం. భగవంతుడిని ఏ విధంగా పిలిచినా, ఎలా పిలిచినా అనుగ్రహిస్తాడు. స్వామి సర్వాంతర్యామి అని మహానుభావులు, మహార్పలు చెప్పారు. నేను వైకుంఠమందే గాక యోగుల హృదయాలలో పవిత్రమైన మనస్సుతో ఏకాగ్ర చిత్తముతో కొలిచే వారి మనస్సులలో ఉంటాను. నన్ను ఎవరైతే గానం చేస్తారో, ధ్యానిస్తారో, కీర్తిస్తారో, వారి స్వచ్ఛమైన హృదయాంతరాలలో నివాసం ఉంటాను అన్నారట. భాగవతం అమృతసముద్రం వంటిది. ఈ భాగవతసుధ కర్లగోచరం కానంతవరకే ఇతర పురాణాలు సత్పురుషుల లెక్కలోకి వస్తాయి. భాగవతం విన్నాక తక్కిన పురాణాలపై మనస్సు పోదు. సర్వవేదాంతాల సారభూతం. ఈ భాగవత రసాస్వాదన చేసి సంతృప్తులైన వారికి అన్యత ఆసక్తి ఏమాత్రం ఉండదు. నదులలో గంగానది, దేవతలలో శ్రీమహావిష్ణువు, వైష్ణవులలో పరమశివుడు శ్రేష్యులైనట్లే సమస్త పురాణాలలో శ్రీమద్భాగవతం ఉత్తమమైనది. సమస్తక్షేత్రాలలో కాశీక్షేతం ఉత్తమోత్తమం. అదేవిధంగా పురాణాలలో శ్రీమద్భాగవతం సర్వోత్తమం. శ్రీమద్భాగవత పురాణ ప్రవచనాన్ని సమాప్తం చేయసంకర్పించి, మహాత్ముడైన సూతుడు, పరమేశ్వరుడైన శ్రీమన్నారాయణుని, భాగవతాన్ని లోకానికి అందించిన చతుర్ముఖ బ్రహ్మమా, నారద మహర్షినీ, వ్యాసభగవానునీ, శుకయోగీంద్రునీ స్మరించి, నమస్తరించి, శౌనకాది ఋషులతో ఇలా చెప్పాడు. 'మునీంద్రులారా! ఈ భాగవతపురాణము పరమాద్భుతమైనది. శ్రవణమాత్రాన పాపాలు హరించిపోతాయి. బంధాలు తొలగిపోతాయి. ఇందు, జగత్సృష్టి స్థితిలయలకు కారకుడైన పరమేశ్వరుని గురించిన జ్ఞానము చెప్పబడినది. ప్రకృతిపురుషజనితమైన సృష్టి రహస్యమును, భగవంతుని రూపగుణ విశేషాలను, పరమభాగవతుల చరిత్రలను, జ్ఞాన వైరాగ్యాలతో కూడిన భక్తియోగమును, ఇందు వివరించుట జరిగినది. పాండవ పౌత్రుడైన పరీక్షిత్తు జననము, విప్రశాపము, శ్రీశుకుడు భాగవతగాథను పరీక్షితుకు చెప్పనారంభించడం, నారదుని జన్మము, నారద బ్రహ్మ సంవాదము, భగవంతుని అవతార వివరణ, విదుర ఉద్దవ సంభాషణం, విదురమైతేయుల సంభాషణ, సృష్టి క్రమము, ప్రళయముల వివరణ, విరాట్ పురుసుని ఆవిర్భావము, కాలగతి, ఆదివరాహ రూపంలో విష్ణువు హిరణ్యాక్షుని వధించడం, స్వాయంభువమనువు, శతరూపలు, ఆదిదంపతులుగ ఉద్భవించడం చెప్పబడినది. కర్ధమ ప్రజాపతి, దేవహూతులకు శ్రీహరి, కపిలునిగా జన్మించడం. కపిలుడు తల్లియైన దేవహూతికి యోగమునుపదేశించడం, దక్షయజ్ఞ ధ్వంసము, ద్రువచరిత్ర, ప్రియువ్రతుని చరిత్ర, భరతుని చరిత్ర, వృతాసురుని చరిత్ర, ప్రహ్లాదుని చరిత్ర, గజేంద్రమోక్ష గాథ, కూర్మావతారము, క్షీరసాగర మథనము, రాజుల వంశవర్జన, సుకన్య చరిత్ర, మాంధాత, శౌభరి, సగరుడు, భగీరథుడు మొదలైన రాజుల చరిత్రలు, సగరుడు, భగీరథుడు మొదలైన రాజుల చరిత్రలు, గంగావతరణము, శ్రీరామచంద్రుని చరిత్ర, పరశురాముడు, యయాతి, సహుషుడు, దుష్యంతుడు, శంతనుడు, యదువు మొదలైన వారి చరిత్రలూ వర్ణించబడినవి. యదువంశ చంద్రుడైన శ్రీకృష్ణ భగవానుడు జన్మించడం, దివ్యలీలలను ప్రదర్శించడం, పూతన, శకటానురాది రాక్షసులను సంహరించడం, కాళియమర్ధనం, గోవర్దనోద్దరణం, నందగోకులాన్ని విడిచి బలరామునితో సహా మధురకు వెళ్లడం, కువలయా పీడమనే ఏనుగునూ, కంసచాణూర ముష్టికాది దుష్టలనూ వధించడం, కాలయవన జరాసంధులను అంతము చేయడం, రుక్మిణీ కల్యాణము, నరకాసురవధ, శిశుపాల దంతవక్రాది కల్యాణము, నరకాసురవధ, శిశుపాల దంతవక్రాది దుష్టులను శిక్షించడం, కురుక్షేత్ర రణరంగములో అనేకులైన రాజులను అంతము చేయించి, భూభారాన్ని తగ్గించడం, చివరకు బ్రాహ్మణ శాపాన్ని నిమిత్తంగా పెట్టుకొని, తన యాదవ వంశాన్నే నిర్మూలించడం మొదలైన ఘట్టాలెన్నో వర్లింపబడినవి.

శ్రీకృష్ణుడు అవతారాన్ని చాలించేముందు ఉద్ధవునికి చేసిన తత్త్వబోధ అమూల్యమైనది. వేదాంతసారమంతా నిండియున్న ఆ బోధను ఉద్ధవ గీత అంటారు. మార్కండేయుని దివ్యానుభూతి గురించి చెప్పబడినది. భగవంతుని యొక్క పతి అంగాన్ని, ఆయుధాన్ని, ఆశ్రయించిన దేవతల ఆరాధనలు చెప్పబడినవి. భగవానుడు సూర్యరూపంలో నెలకొక సౌరగణముతో లోకాలను సంచరించడం చెప్పబడినది.

ఓ బ్రహ్మవేత్తలారా ! శ్రీశుకదేవుని నుండి నేను విని, స్మరణచేయ గలిగినదంతా మీకు చెప్పాను. భాగవత సారమంతా ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే, కాలు జారినప్పుడు గాని, స్పృహ తప్పిగాని, కలలోగాని, ఆపదవచ్చినప్పుడు గాని 'హరియేనమః' అని, ఆ పవిత నామాన్ని గట్టిగా ఉచ్చరిస్తే చాలు సకల పాపాలు నశిస్తాయి. ఆ దివ్యనామ మహిమ అలాంటిది. వాసుదేవుని కథలు, గుణగణాలూ ముచ్చటించుకొనే మాటలే మధురమూ, మనోహరమూ, నిత్యనూతనమూ అయినట్టివి. మిగిలిన మాటలన్నీ వ్యర్థ ప్రలాపాలే. భగవన్నామాన్ని పాడుకొంటూ, వింటూ, వినిపిస్తూ ఉండే సమయమే జీవితమంతటిలోనూ సద్వినియోగం చేయబడిన సమయము. భగవంతుని గురించి తెలియజేయని జ్ఞానము మిణుగురు పురుగులిచ్చే కాంతివంటిది. శ్రీకృష్ణ పదారవిందాల స్మరణయే అమంగళాలను, అజ్ఞానాన్నీ, సంఘదోషాన్నీ తొలగించి, అంతఃకరణశుద్ధినీ, పరమశాంతినీ ప్రసాదించే పవిత్ర సాధనం. ఈ దివ్యభాగవత పురాణాన్ని భగవానుడు బ్రహ్మకు నాలుగు శ్లోకాల్లో చెప్పాడు. సర్వవేదాంత సారమైన బ్రహ్మస్వరూపము, ఆత్మస్వరూపము ఇందు

చెప్పబడినవి. ఏ విషయంలోనూ భగవంతుని మించిన వారు ఎవ్వరూ లేరు గనుక అతడు బ్రహ్మము అనబద్దాడు. అతదే సకల వస్తుప్రపంచమంతటా వ్యాపించి యుండడం చేత పరమాత్మ అనబడుతాడు. ఈ రెండు సర్వోత్తమ లక్షణాలు ఇంకెవ్వరియందూ లేనందున, అతడు అద్వితీయుడు. ఆ పరబ్రహ్మతత్వాన్ని ఆరాధించి, కైవల్యపదాన్ని పొందడమే ఈ భాగవత పురాణము యొక్క ప్రయోజనము. భగవంతుని యొక్క లీలా వైభవ విలాసాలను విపులంగా కీర్తించడం, పురాణశ్రేష్ఠమైన ఈ భాగవతములోనే జరిగినది. ఆద్యంతములు లేనివాడును, బ్రహ్మ రుద్రెందాదులకు కూడ అగోచరుడును, సర్వమూ తానే అయినట్టివాడును, అయిన ఆ వాసుదేవునకు నమస్మరిస్తున్నాను. సర్వస్వానికీ ఆ భగవానుడే కారణమైనవాడు, సర్వసాక్షి, స్వయం ప్రకాశుడు, సర్వజ్ఞుడు, సర్వశక్తిమంతుడు, పరిశుద్ధాంతరాత్ములైన యోగులకు, భక్తులకు తప్ప, ఇంకెవ్వరి దేహేంద్రియ మనోబుద్దులకును గోచరింపనివాడు. ఆనందానికి నిధి. అందరినీ ఆనందింపజేసే వాడు. ఈ లక్షణాలన్నీ ఉన్న శ్రీకృష్ణుడే ఈ భగవంతుడు. అతని నామమును, సత్కీర్తి గాథలను వినినంత మాత్రము చేతనే సర్వపాపపరిహారము, సకల మంగళాలు, పుణ్యఫలాలు కలుగుతాయి. శ్రీకృష్ణ భగవానుడు మానవ మాత్రులమైన మనల్ని కాపాడుగాక !' భక్తి ద్వారా మోక్షాన్ని సాధించడం భాగవతం అవిర్భావ లక్ష్యం. భాగవతాన్ని వినడం ద్వారా పరీక్షిత్తు మహారాజు వారం రోజుల్లో ముక్తిని పొందడం వల్ల కొందరు దీన్ని మోక్షశాస్త్రంగానూ వ్యాఖ్యానించారు. ఉన్న భక్తుల చరిత్రలన్నింటిలో భక్తి ప్రాశస్త్యం చెప్పబడింది. భగవంతున్ని పొందదానికి, చేరదానికి భక్తి మార్గానికి మించింది మరేది లేదని భాగవతం నొక్కి చెపుతుంది. కాగా శాస్త్రాలలో వివిధ భక్తి భేదాలు తెలుపబద్దాయి. ఆర్తభక్తి, జిజ్హాసభక్తి, ఆర్ధార్థభక్తి, జ్హానభక్తి అని భక్తి నాలుగు విధాలుగా ఉంటుందని భగవద్దీత తెలుపుతుంది. నారదభక్తి సూత్రాలలో భక్తి 11 విధాలుగా వర్దీకరించబడింది. భాగవత పురాణం మూడవ స్కంధంలో కపిలుడు తన తల్లి దేవహుతికి భక్తి, యోగ, జ్ఞాన రహస్యాలను అందించే సమయంలో సాధకుని స్వభావ భేదాల చేత భక్తి అనేక రకాలు అయినప్పటికీ ప్రధానంగా 3 విధాలుగా ఉంటుందని అవి తామస, రాజస, సాత్విక భక్తులని పేర్కొనడం జరిగింది. భారత, రామాయణాలతో పాటు భాగవతాన్ని కూడా నేటికి ప్రజలు ఎంతో ఆదరిస్తున్నారు. దీనికి గల

కారణం భాగవతంలోని కృష్ణతత్త్వాన్ని తెలిపే కథలే అని చెప్పవచ్చు. దీనిని తెలుగు సాహిత్యంలో కృష్ణతతత్త్వాన్ని పోతన మహాపుణ్య కావ్యంగా రచించారు. సంస్కృతంలో వ్యాస భాగవతానికి ఎంత పేరుందో అదేవిధంగా తెలు సాహిత్యంలో పోతన భాగవతానికి అంతే పేరుంది.

ఆధార గ్రంథాలు

1. చినియ